การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

THE LEARNING MANAGEMENT BY DISCUSSION METHOD WITH KWL PLUS TECHNIQUE TO DEVELOP ANALYTICAL THINKING ABILITY AND LEARNING ACHIEVEMENT IN SOCIAL STUDIES OF PRIMARY 5 STUDENTS

[1]นูรีมัน เจ๊ะเย๊ะ และ [2]ณัฐวดี คมประมูล

[1]Nureeman Jehyeh and [2]Natthawadee Khompramoon

[1]โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, ประเทศไทย

[1]Songkhla Rajabhat University Demonstration School, Thailand

[1]nureemanjy@gmail.com, [2]natthawadee.kh@skru.ac.th

Received: June 27, 2024; **Revised**: November 4, 2024; **Accepted**: December 29,2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 29 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือการวิจัย คือ 1) แผน การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย

[1] ครูผู้สอน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

[2] อาจารย์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ร่วมกับเทคนิค KWL Plus 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย, เทคนิค KWL Plus, การคิดวิเคราะห์

Abstract

This research study aimed to: 1) compare analytical thinking ability of Primary 5 students before and after learning management by discussion method with KWL plus technique, and 2) compare learning achievement of Primary 5 students in Social Studies, Religion, and Culture course before and after learning management by discussion method with KWL plus technique. Research samples were 29 students from Class Primary 5/1 at Songkhla Rajabhat University Demonstration School, in semester 2, who were selected by cluster random sampling. Research instruments were: 1) discussion method with KWL plus technique lesson plans, 2) an analytical ability test, and 3) an achievement test of Social Sciences, Religion, and Culture course. Statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and t-test. The research findings revealed that: 1) the post-analytical thinking ability of Primary 5 students after learning through discussion method with KWL plus technique was higher than pre-analytical thinking ability at the significance level of .05, and 2) learning achievement in the Social Sciences, Religion, and Culture course of Primary 5 students after learning through discussion method with KWL plus technique was higher than before at the significance level of .05.

Keywords: Learning management by discussion method, KWL plus technique, Analytical thinking

บทนำ

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และฉบับปรับปรุง 2560 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ มีความรู้ มีคุณธรรม ผู้สอนจึงต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหาความรู้กลายเป็นผู้ชี้แนะ ส่งเสริม สนับสนุน และผู้ช่วยเหลือผู้เรียน ในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างองค์ความรู้ของตน การจัดการเรียนรู้มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ดังนั้น การจัดการเรียนรู้จึงควรใช้รูปแบบให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) จึงนำไปสู่การจัดหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม อีกทั้งยังมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ เกิดสมรรถนะที่สำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และความสามารถในการคิด ซึ่งเป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม และสามารถปรับตัวกับสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

ภูมิศาสตร์เป็นสาระความรู้หนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีชีวิต ดังนั้นการจัดการเรียนรู้รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในสาระภูมิศาสตร์ จึงจำเป็นต้องจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของโลก สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ภัยธรรมชาติ รวมทั้งวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของมนุษย์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) การเรียนการสอนในสาระภูมิศาสตร์มีเนื้อหาที่ซับซ้อน ต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ และใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการเรียนรู้ ซึ่งหากผู้เรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ในเนื้อหาภูมิศาสตร์ ก็จะส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สิรินยา หอศิลาชัย, 2552) ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ และใช้เทคนิคการสอนแบบใหม่ เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียน สร้างความสนใจ และกระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น การพัฒนาทักษะทางภูมิศาสตร์ของผู้เรียนในช่วงเวลาที่ผ่านมา ส่วนใหญ่มักจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้น้อย

และผู้สอนพยายามป้อนความรู้ให้กับผู้เรียนมากเกินไป ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ของผู้เรียนเป็นอย่างมาก (ทรงภพ เตชะตานนท์, 2551) ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง โดยผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ให้ความรู้เพียงฝ่ายเดียว เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เป็นผู้สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ รวมทั้งจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย นับเป็นอีกวิธีที่สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี (ณัฐริณีย์ ประจิตร และคณะ, 2565)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ประกอบกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในช่วงภาคเรียนที่ 1 ที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนมีปัญหาในด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งจะเห็นได้จากการทำแบบฝึกหัดแบบทดสอบย่อย และการตอบคำถามในชั้นเรียน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่สามารถตอบคำถามที่วัดความรู้ ความจำ และความเข้าใจได้เป็นอย่างดี แต่เมื่อมีคำถามที่ต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ นักเรียนบางส่วนไม่สามารถตอบคำถามเหล่านั้นได้

นอกจากการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายที่จะช่วยพัฒนาทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีแล้ว ยังมีเทคนิคที่น่าสนใจอันจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คือเทคนิคการเรียนรู้แบบ KWL Plus เป็นเทคนิคที่ คาร์ และ โอเกิล (Carr, E., and D. Ogle, 1987) พัฒนาขึ้นจากเทคนิค KWL (Ogle, D.,1986) เป็นวิธีการที่ใช้ในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถรวบรวมและจัดการข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเทคนิคนี้ประกอบด้วย 1) ขั้นรู้ = K (Know) หมายถึง สิ่งที่ผู้เรียนรู้แล้ว 2) ขั้นต้องการเรียน = W (Want to Know) หมายถึง สิ่งที่ผู้เรียนต้องการจะรู้ 3) ขั้นเรียนรู้แล้ว = L (Learned) หมายถึง สิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้หลังจากการศึกษาเสร็จสิ้น และ 4) Plus หมายถึง การเพิ่มขั้นตอนการสรุปหรือการสะท้อนความคิดเพิ่มเติมหลังจากการเรียนรู้ ในขั้นตอน K (Know) ผู้เรียนจะเริ่มต้นด้วยการระบุข้อมูลที่ตนเองทราบอยู่แล้วเกี่ยวกับหัวข้อที่กำลังศึกษา ซึ่งช่วยให้สามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นตอน W (Want to Know) จะช่วยให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายหรือข้อสงสัยที่ต้องการหาคำตอบ เป็นการกระตุ้นความสงสัยและความสนใจในหัวข้อการเรียนรู้ ส่วนขั้นตอน L (Learned) เป็นการสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้หลังจากการศึกษาเสร็จสิ้น ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสรุปและประเมินความรู้ของตนเองได้ ส่วนที่เพิ่มเข้ามาใน KWL Plus คือการสรุปหรือการสะท้อนความคิดเพิ่มเติม สามารถทำได้โดยการเขียนบทสรุปหรือแผนผังความคิด การเพิ่มขั้นตอนนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดระเบียบความคิดและประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองได้ดีขึ้น และเป็นการฝึกทักษะ การสะท้อนความคิดและการวิพากษ์

อย่างเป็นระบบ ทำให้กระบวนการเรียนรู้มีความสัมพันธ์และสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมได้อย่างหลากหลายทั้งแบบกลุ่มและแบบเดี่ยว อีกทั้งยังสามารถประยุกต์ใช้ได้กับรูปแบบการสอนได้หลายรูปแบบเพื่อให้บรรลุผล กล่าวโดยสรุปแล้ว การใช้เทคนิคการสอนแบบ KWL Plus มีจุดมุ่งหมายในการคิดวิเคราะห์ผ่านการอ่าน ซึ่งทำให้การรับข้อมูลเป็นระบบมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ความรู้คงทนผ่านการคิดของผู้เรียน จะเห็นได้ว่าเทคนิคการสอนแบบ KWL Plus เป็นการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีผู้สอนเป็นผู้แนะนำเท่านั้น

ด้วยเหตุนี้เอง ผู้วิจัยจึงได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถทักษะคิดวิเคราะห์และเกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียน การสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 59 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 29 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะศึกษาการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus จำนวน 7 แผน

3.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่า t-test

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus

ลำดับที่	ความสามารถในการคิดวิเคราะห์	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t-test
			$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.	
1	การวิเคราะห์ความสำคัญ	10	5.95	0.92	8.49	0.78	14.22**
2	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์	10	5.05	1.18	8.15	0.70	17.13**
3	การวิเคราะห์เชิงหลักการ	10	6.32	1.13	8.76	0.77	16.00**
ภาพรวม		**30**	**17.27**	**2.30**	**25.37**	**1.81**	**29.74****

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ก่อนเรียนเท่ากับ 17.27 คะแนน และค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) หลังเรียนเท่ากับ 25.37 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนก่อนเรียนเท่ากับ 2.30 หลังเรียนเท่ากับ 1.81 ดังจะเห็นได้ว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ก่อนเรียนและหลังเรียนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ก่อนเรียนและหลังเรียนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ลำดับที่	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t-test
			$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.	
1	ความรู้ความจำ	7	2.97	1.30	3.97	1.02	0.88**
2	ความเข้าใจ	5	2.07	1.25	3.03	1.27	2.58**
3	การนำความรู้ไปใช้	2	0.62	0.62	0.76	0.58	1.22**
4	การวิเคราะห์	6	2.45	1.15	3.03	1.27	0.38**
ภาพรวม		**20**	**8.11**	**4.32**	**10.79**	**4.14**	**5.06****

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ก่อนเรียนเท่ากับ 8.11 คะแนน และค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) หลังเรียนเท่ากับ 10.79 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนก่อนเรียนเท่ากับ 4.32 หลังเรียนเท่ากับ 4.14 ดังจะเห็นได้ว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าในกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้

ผู้เรียนเรียนรู้การคิดวิเคราะห์ การตีความ สรุปความอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจข้อมูลที่เรียนได้ดียิ่งขึ้นอย่างไม่รู้ตัว นอกจากจะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์แล้ว ยังมีส่วนช่วยในการกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ในชั่วโมงนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี เห็นได้จากการที่ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะหาคำตอบจากคำถามที่กำหนดขึ้นด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการหาคำตอบที่ตรงประเด็นกับสิ่งที่ผู้เรียนใคร่รู้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้และไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จนผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาได้ อีกทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการคิด เช่น การคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นความสามารถพื้นฐานในการเปรียบเทียบ อธิบายลักษณะการจัดการวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ จากส่วนย่อยสู่ส่วนใหญ่ และเชื่อมความสัมพันธ์ของประเด็นต่างๆ เข้าด้วยกัน ดังที่สถาพร ขอเพียรกลาง (2558) ได้กล่าวไว้ว่า เทคนิค KWL Plus เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ได้โดยผ่านการอ่าน เพราะแต่ละขั้นตอนจูงใจให้ผู้เรียนอ่าน และด้วยจุดเน้นที่สำคัญของเทคนิค KWL Plus คือ ผู้สอนจะต้องใช้คำถามที่หลากหลายระดับความคิด เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนตั้งคำถามกับตนเองและใช้คำถามที่หลากหลายเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาทักษะการคิด สอดคล้องกับวัชรา เล่าเรียนดี (2560) กล่าวว่า วิธีที่ง่ายและสะดวกที่สุดในการพัฒนาทักษะการคิดของเด็ก คือ การใช้คำถามที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นกระบวนการคิดของผู้เรียน และนอกจากการใช้คำถามในการกระตุ้นผู้เรียนแล้ว การอภิปรายยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการคิดได้เป็นอย่างดีอีกด้วย กล่าวคือ การอภิปรายเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกแลกเปลี่ยนความคิด ได้คิดในแง่มุมที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น ดังที่อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553) ได้กล่าวถึงการสอนแบบอภิปรายว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันเป็นการพัฒนาทักษะการพูดและการคิด ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และฝึกการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ฝึกนิสัยความรับผิดชอบการศึกษาค้นคว้าข้อมูลความรู้จากแหล่งต่าง ๆ สอดคล้องกับ ทิศนา แขมมณี (2555) ที่ได้กล่าวถึงการอภิปรายกลุ่มย่อยว่า เป็นวิธีที่ช่วยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ จำนวนมาก เช่น ทักษะการพูด การแสดงความคิดเห็นการโต้แย้ง การวิพากษ์วิจารณ์ และทักษะการคิด

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus นำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทาง

การเรียนสูงขึ้นโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus ได้อาศัยทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีหลักการและทฤษฎีสำคัญ คือ ทฤษฎีการสร้างแรงจูงใจที่ (Maslow 1962 : 12, อ้างถึงใน ทิศนา แขมมณี ,2545 : 69) ได้กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ว่า การสร้างบรรยากาศที่สนองความสนใจของผู้เรียนโดยการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ ลิ้มรสความสำเร็จในสิ่งที่เรียนเป็นเบื้องต้นทุกคน ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในระดับสูงต่อไป โดยทฤษฎีของ มาสโลว์ เป็นการให้ผู้เรียนเรียนจากสิ่งที่รู้ ไปหาสิ่งที่ยังไม่รู้ เริ่มจากสิ่งที่ง่ายไปหายาก ซึ่งเป็นเหตุให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ไม่เกิดการเบื่อหน่ายและจะนำไปสู่ความสำเร็จในระดับสูงต่อไป ส่วนเทคนิคการอภิปรายกลุ่มใช้ทฤษฎี Constructivism โดยมีสาระสำคัญกล่าวคือ แต่ละคนรับรู้และเข้าใจโลกภายนอกค่อนข้างจะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เกี่ยวกับโลกภายนอกนั้นและความเชื่อเกี่ยวกับประสบการณ์เหล่านั้น โดย Vygotsky (1978 : 86 - 87) ได้อธิบายการพัฒนาขอบเขตของการเรียนรู้ว่าเป็นการลดช่วงห่างระหว่างระดับพัฒนาการทางสติปัญญาซึ่งดูได้จากปัญหาที่ผู้เรียนสามารถแก้ไขได้ด้วยตนเองกับระดับศักยภาพทางสติปัญญาของผู้เรียนที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยลำพัง แต่สามารถแก้ปัญหาได้โดยการรับคำชี้แนะการร่วมงานกับผู้ใหญ่หรือเพื่อนที่มีความชำนาญมากกว่า ซึ่งได้รับการช่วยเหลือหรือแนะนำนั้นทำให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ที่ดี นำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเองในเวลาต่อมา

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

1. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปรับพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจให้นักเรียนมีความคุ้นเคยกับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus

2. ในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง ผู้สอนควรจัดกิจกรรมให้มีความหลากหลาย เตรียมสื่อให้มีความทันสมัย เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

Carr and Ogle. (1987). KWL Plus: A strategy for comprehension and summarization. *Journal of Reading*, 30(7), 626-631.

Vygotsky, L. (1978). *Mind in society:The developmental of higher psychological process.* Cambridge MA : Harvard University Press.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ณัฐริณีย์ ประจิตร, เอธัส ศิลารักษ์, และเยาวเรศ ภักดีจิตร. (2565). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา สาระภูมิศาสตร์ เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3,* วารสารวิชาการครุศาสตร์สวนสุนันทา. 6(1), 33-45.

ทรงภพ เตชะตานนท์. (2551). *การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องภูมิศาสตร์ประเทศไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ทิศนา แขมมณี. (2545). *“เทคนิควิธีการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการคิด.” ในนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา 2*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิศนา แขมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัชรา เล่าเรียนดี, ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง, และอรพิณ ศิริสัมพันธ์. (2560). *กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาการคิดและยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21.* นครปฐม : เพชรเกษมพริ้นติ้ง กรุ๊ป.

สถาพร ขอเพียงกลาง. (2558). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่องสังคมไทยและสันติวิธี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สิรินยา หอศิลาชัย. (2552). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนชุมชนบ้านหัวขัว โดยใช้แบบฝึกทักษะการเรียน*. ขอนแก่น : สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.